

סיכום המחצית הראשונה של שנת 2024 בענף הביטוח: סקירת הדוחות הכספיים

ספטמבר 2024

סיכום המחצית הראשונה של שנת 2024 בענף הביטוח: סקירת הדוחות הכספיים

לקוחות וידידים נכבדים,

אנו מתכבדים להציג בפניכם פרסום זה, המציג את המגמות המצרפיות העולות מהדוחות הכספיים בענף הביטוח. הפרסום מבוסס על הדיווחים הפומביים של חברות הביטוח למחצית הראשונה של שנת 2024. יודגש כי חברות ההחזקות של חברות הביטוח וחברות אחיות לא נכללו בנתונים.

בהתאם לרגולציה, זו שנת הדיווח האחרונה לפי IFRS4 ובשנת 2025 החברות ידווחו לפי תקן IFRS17 ויציגו מספרי השוואה בגין שנת 2024 לפי התקן החדש. קיים עדיין חוסר וודאות להשפעות המעבר לתקן החדש. יצוין, כי הוראות התקן עשויות להשפיע באופן מהותי על התוצאות המוצגות בפניכם, ועל אופן הצגתן במספרי ההשוואה של הדוחות הכספיים במהלך שנת 2025.

השתדלנו להביא את הנתונים כהווייתם, מתוך הדוחות הכספיים של החברות, תוך עיבודם וניתוחם, על מנת שכל אחד מהקוראים יוכל להתמקד וליהנות מהזווית המתאימה לו.

אנו מקווים שתמצאו עניין בפרסום זה. נשמח לקבל תגובות והארות ולקיים עמכם שיח על דוח זה.

שותפי ומנהלי KPMG סומך חייקין בתחום הביטוח ישמחו לעמוד לרשותכם בנושא.

בכבוד רב,
KPMG סומך חייקין

תוכן עניינים

3	תמצית מנהלים	.1
4	המגמות העיקריות	.1.1
5	סיכום רווח (הפסד) מהשפעות מיוחדות, ללא השקעות H1 2024	.1.2
6	השפעות המאקרו	.2
7	אינפלציה	.2.1
8	ריבית ההיוון ופרמיית אי-הנזילות	.2.2
9	שווקי ההון	.2.3
10	מגמות ברמת החברות	.3
11	הון חשבונאי, רווח כולל ותשואה להון	.3.1
12	תיקי השקעות הנוסטרו	.3.2
13	תיק ההשקעות המשתתף	.3.3
14	פרמיות	.3.4
16	ביטוח כללי	.4
17	פרמיות ביטוח כללי	.4.1
19	ביטוח כללי – הרווח המצרפי לפי ענף	.4.2
20	ביטוח כללי – נטרול רווחי השקעות והשפעת ריבית	.4.3
21	ביטוח כללי – רכב חובה	.4.4
22	ביטוח חיים	.5
23	ביטוח חיים – הרווח המצרפי לפי ענף	.5.1
24	תיק משתתף ישן (עד 2003)	.5.2
25	מוצרי ריסק ואכ"ע ללא רכיב חיטכון	.5.3
26	ביטוח בריאות	.6
27	ביטוח בריאות – פרמיות	.6.1
28	ביטוח בריאות – הרווח המצרפי לפי ענף	.6.2
29	נספח מתודולוגי	.7

1. תמצית מנהלים

1.1. המגמות העיקריות

המחצית הראשונה של שנת 2024 הסתיימה ברקע ההשפעות של מלחמת "חרבות ברזל" הנמשכת כמעט שנה. בנוסף למלחמה בעזה, מנהלת מדינת ישראל מערכה ופעילות מבצעית בעצימות משתנה ובמספר חזיתות שהעיקרית שבהן היא המערכה בצפון מדינת ישראל שאף גרמה לעשרות אלפי ישראלים לעזוב את ביתם. המשק הישראלי ממשיך להתנהל בשגרת מלחמה, אף שחזר לפעילות כמעט מלאה, מלבד האזורים אשר נפגעו באופן ישיר מאירועי ה-7 באוקטובר וכן באזור צפון הארץ, אשר תושביהם עדיין מפונים מבתיהם ועסקים באזורים אלה טרם חזרו לפעילות. מאז פרוץ המלחמה ב-7 באוקטובר 2023, נרשמו תנודות חדות בשווקים בישראל.

השפעות המלחמה – בשלב זה עדיין קיים חוסר וודאות משמעותי בקשר להתפתחות המלחמה, להיקפה ולמשך זמנה. לפיכך, ע"פ דיווחי החברות, לא ניתן להעריך כעת את היקף ההשפעה המלא של המלחמה על תוצאותיהן. מטבע הדברים, ההשפעה של המלחמה, הנמשכת גם נכון למועד כתיבת דברים אלו, על חברות הביטוח היא מקיפה ובלתי ניתנת לחיזוי או להפרדה מלאה ממגמות אחרות. ברמה החיתומית, על פי הפירוטים שנכללו בדיווחי חלק מחברות הביטוח, ההשפעה של תביעות ביטוחי החיים ואובדן כושר עבודה הקשורות לאירועי מלחמת "חרבות ברזל" עומדת במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 על כ-61 מיליון ש"ח בשייר, לפני מס. עם זאת, לא כל החברות כללו כימות כאמור בדוחות הרבעוניים.

הרווח והתשואה על ההון החשבונאי – המחצית הראשונה של שנת 2024 בענף הביטוח הסתיימה עם רווח כולל מצרפי של כ-1.6 מיליארד ₪ (חברות הביטוח בלבד, ללא חברות החזקה וחברות אחיות), אשר במונחים שנתיים* משקף תשואה של כ-9.3% על ההון החשבונאי הממוצע, המהווה עליה של 1.5% בתשואה לעומת שנת 2023.

השפעות פיננסיות – המחצית הראשונה של שנת 2024 ממשיכה את המגמה בגורמי המאקרו: עלייה באינפלציה, עלייה בריבית ועלייה בשווקי המסחר בעולם, ואף בארץ, אם כי בשיעור מתון יותר, על רקע המלחמה. במסגרת הדוחות הכספיים למחצית הראשונה של שנת 2024, חברות הביטוח דיווחו על צמצום ה"בור" בדמי הניהול אשר עמד על כ-2.7 מיליארד ₪ נכון לסוף שנת 2023, לכ-1.8 מיליארד ₪. ה"בור" המשיך להצטמצם והגיע להיקף (מוערך) של כ-1.5 מיליארד ₪ לסוף חודש אוגוסט 2024. כתלות ברמת התשואות שתהיה בשווקים, סביר כי עניין זה ימשיך להכביד על תוצאות חברות הביטוח גם במחצית השנייה של שנת 2024. מנגד, השפעת העלייה בריבית חסרת הסיכון בתקופה זו תרמה לתוצאות כ-1.6 מיליארד ₪, לפני מס. באופן כללי, רווחי ההשקעות בתיקי הנוסטרו של חברות הביטוח לא הניבו את הרווחים המצופים בתקופות שגרה.

תחומי החיים והבריאות – במגזר החיים, פרסום לוחות התמותה המעודכנים על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בחודש יולי 2024, הביא להפסדים בסך מצרפי של 962 מיליון ₪ במחצית הראשונה של שנת 2024. מנגד, השפעות העלייה בסביבת הריבית, לרבות דרך העתודה המשלימה לגמלאות (K), תרמו לתוצאות המגזר כ-900 מיליון ₪. בנוסף, בחלק מהחברות, הוכרו גם רווחים בעקבות שינויים במחקרים אקטואריים בשנת הדוח, בסך מצרפי של כ-918 מיליון ₪. מחקרים אלו עסקו בעיקר בשיעורי מימוש גמלה (מתוכם סך של 731 מיליון ₪ בחברת ביטוח אחת). בסה"כ, המחצית הראשונה של שנת 2024, לאחר ההשפעות הנ"ל והתוצאה החיתומית, הסתכמה ברווח של כ-92 מיליון ₪ במגזר חיים, לעומת רווח של 1,256 מיליון ₪ בשנת 2023.

מגזר הבריאות סיים את המחצית הראשונה של שנת 2024 עם רווח מצרפי של 541 מיליון ₪, לעומת הפסד קל בתקופה המקבילה אשתקד. ניתוח הרווח לפי ענפים, מראה כי בדומה לשנים קודמות, ענף 'אחר לזמן ארוך', ממשיך להציג רווחיות כמעט בכל תקופה מוצגת, ואילו ענף סיעודי קבוצתי (קופות חולים) הציג הפסדים עד לתום המחצית הראשונה של שנת 2024. הציפייה היא, כי ההסדר שפורסם בחודש דצמבר 2023 ע"י רשות שוק ההון בנושא ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות החולים, אשר בעקבותיו מעמד חברות הביטוח לעניין הביטוחים הסיעודיים של קופות החולים הפך למתפעלות, יביא בהדרגה להתמתנות ההפסדים, וזאת במקביל לאזילת כמות המבוטחים הסיעודיים שחוסים תחת ההסדרים הקודמים.

השפעת העלייה בריבית על מגזר הבריאות הייתה חיובית והסתכמה בכ-195 מיליון ₪ לפני מס. מנגד, מחקרים אקטואריים שונים יצרו הפסדים במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 במגזר הבריאות, בסך של כ-43 מיליון ₪. מחקרים אלו שדווחו ע"י החברות, עסקו בנושאי תחלואה, ביטולים והוצאות.

* חושב במונחים שנתיים ע"י הכפלה ב-2 של תוצאות המחצית הראשונה של שנת 2024.

ביטוח כללי – החברות דיווחו על רווח כולל של כ-2.1 מיליארד ₪ בענף הביטוח הכללי. במונחים שנתיים*, מדובר על הכפלת הרווח הכולל בשנת 2024 (בהשוואה לשנת 2023), הנובעת בעיקר מענף רכב רכוש כתוצאה מעלייה משמעותית בפרמיה הממוצעת ומקיטון בעלות התביעה הממוצעת. יחס ה-LR בענף ירד מרמה ממוצעת של כ-80% בשנת 2023 לרמה ממוצעת של כ-68% במחצית הראשונה של שנת 2024. כמו כן, השפעות העלייה בריבית תרמו לתוצאות מגזר ביטוח כללי כ-496 מיליון ₪, לפני מס, בעיקר בענפי חובה וחבויות.

1.2 סיכום רווח (הפסד) מהשפעות מיוחדות, ללא השקעות H1

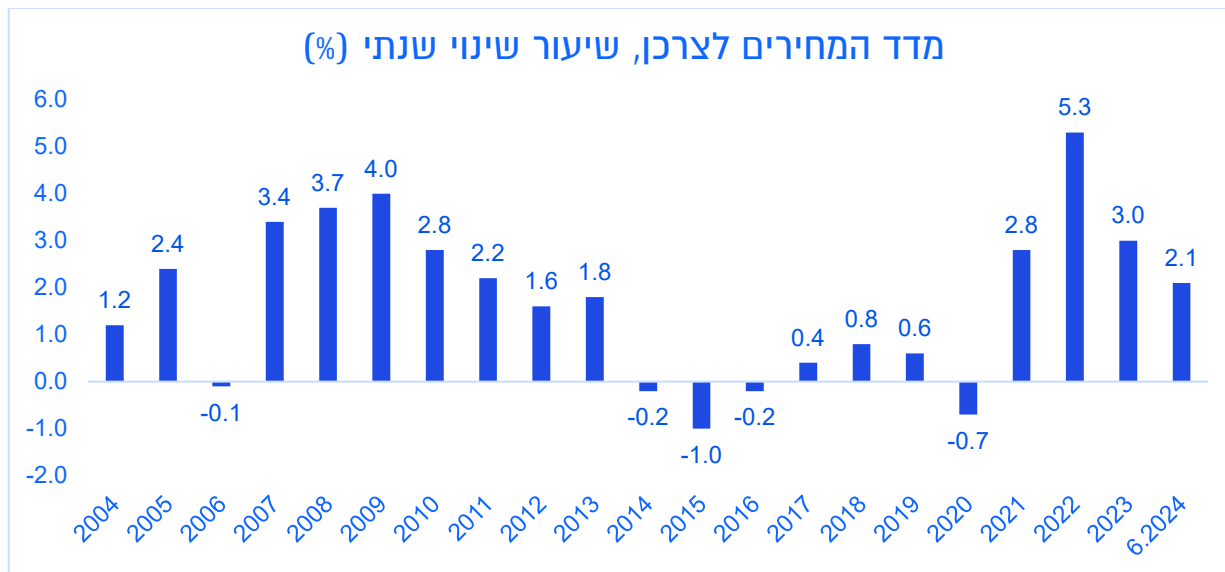
	השפעות חד פעמיות, ללא השקעות:
900	חיים- ריבית
(962)	חיים- עדכון לוחות תמותה
918	חיים- מחקרים אחרים
856	סה"כ השפעות חד פעמיות בביטוח חיים
195	בריאות- ריבית
(43)	בריאות- מחקרים
152	סה"כ השפעות חד פעמיות בביטוח בריאות
496	כללי- ריבית
496	סה"כ השפעות חד פעמיות בביטוח כללי
1,503	סה"כ רווח (הפסד) מהשפעות חד פעמיות, לפני מס

* חושב במונחים שנתיים ע"י הכפלה ב-2 של תוצאות המחצית הראשונה של שנת 2024.

2. השפעות המאקרו

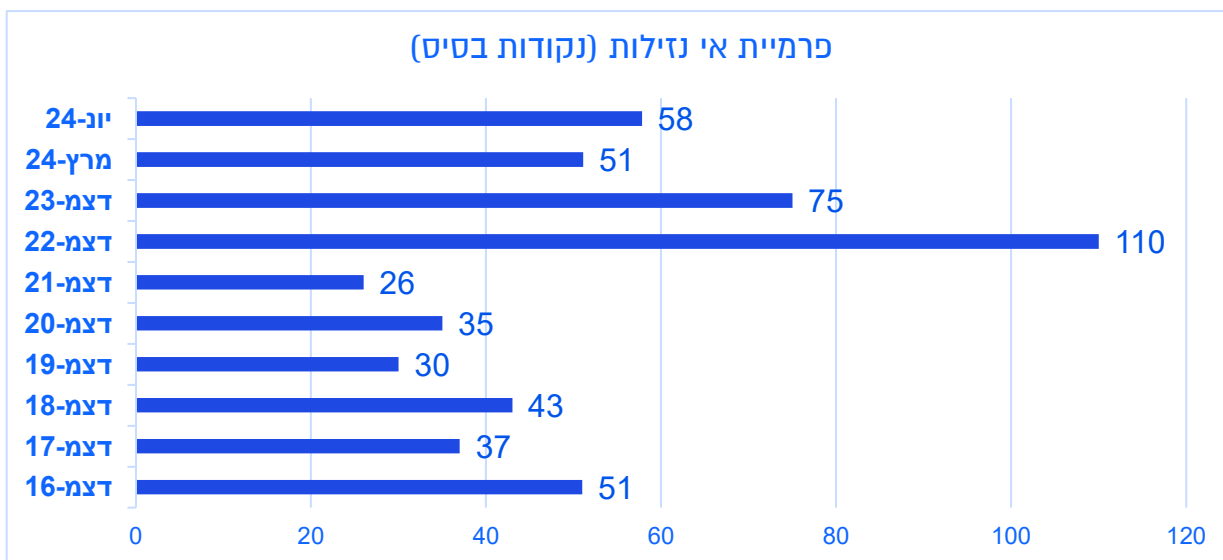
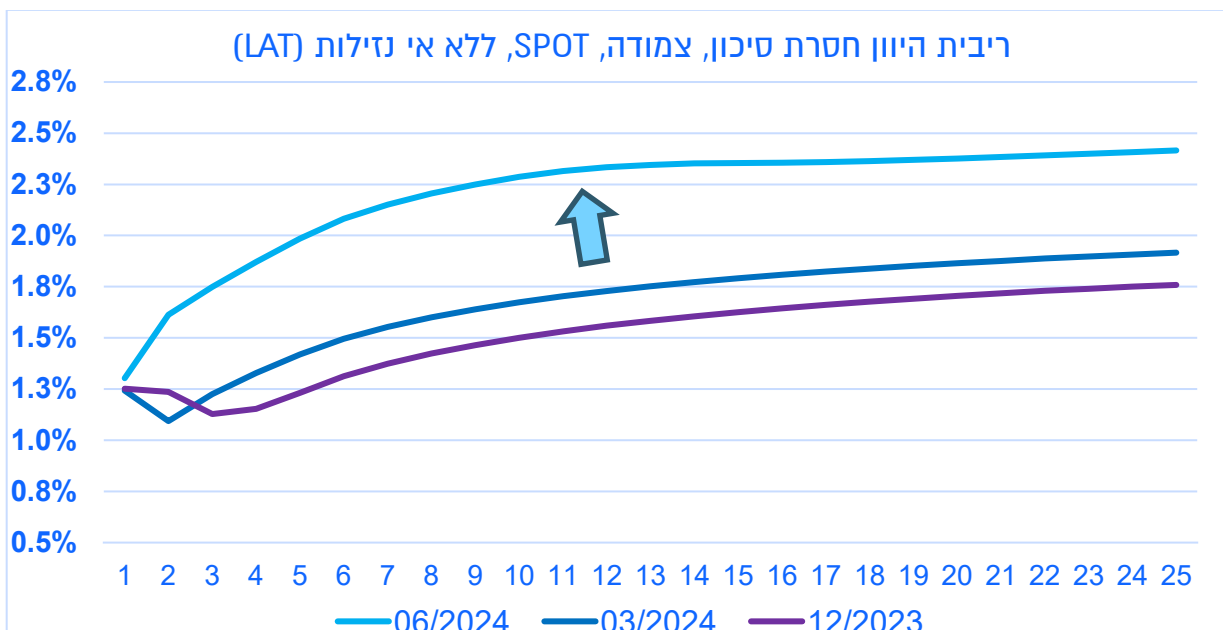
2.1. אינפלציה

סביבת האינפלציה הינה בעלת פוטנציאל השפעה משמעותי על חברות הביטוח. השפעה זו נובעת, בין היתר, מכך שהתחייבויות הביטוח, כמו גם הפרמיות העתידיות, צמודות בעיקרן או מתואמות עם מדד המחירים לצרכן. האצה בסביבת האינפלציה, ללא השגת תשואה מקבילה על תיקי הנוסטרו של החברות תפגע בתוצאותיהן. בנוסף, האצה כאמור גם מעמיקה את ה-"בור" הריאלי בדמי הניהול המשתנים בגין פוליסות ביטוחי המנהלים הישנות (תיק משתתף ישן ששווק עד שנת 2003). במחצית הראשונה של שנת 2024, הסתכמה האינפלציה ב-2.1%, המהווה עליה מסוימת ביחס לקצב השנתי של שנת 2023.

במבט צופה פני עתיד, ראוי לציין כי, ציפיות האינפלציה האחרונות שפורסמו על ידי בנק ישראל בתחילת חודש ספטמבר 2024, נעות סביב ה-3% בשנה הקרובה (כתלות במח"מ ובשיטת האמידה), בין היתר על רקע העלאות המיסים הצפויות (המע"מ צפוי לעלות בינואר 2025 מ-17% ל-18%).

2.2 ריבית ההיוון ופרמיית אי-הנזילות

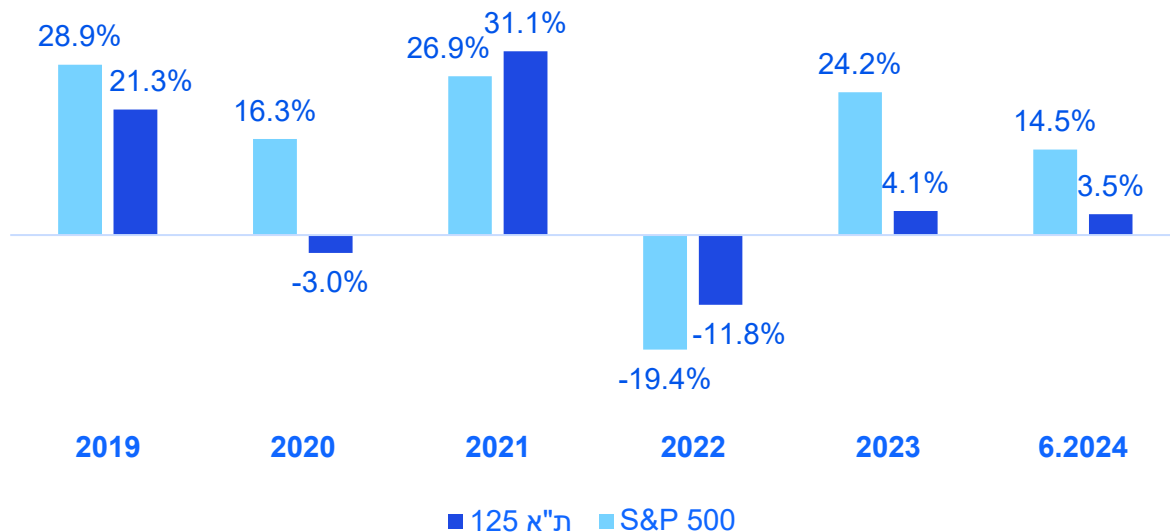
הריבית חסרת הסיכון משמשת להיוון חלק מהתחייבויות הביטוח בדוחות הכספיים. המחצית הראשונה של שנת 2024 ממשיכה את מגמת עליית הריבית בעלייה נוספת, של כ-0.7%-0.8%, לאורך רוב העקום, שקוזה בירידה של כ-0.17% בפרמיית אי נזילות (לפי 100%), הנכללת גם היא בשיעור ההיוון של התחייבויות הביטוח.

במרביתן המוחלטת של החברות, ההשפעות הפיננסיות של העלייה בריבית, בניכוי יתרות UGL, תרמו מהותית לתוצאות. השפעות אלו הסתכמו ברמה המצרפית בכ-496 מיליון ש"ח במגזר הביטוח הכללי, כ-900 מיליארד ש"ח במגזר החיים וכ-195 מיליון ש"ח במגזר הבריאות. באופן כללי, מידת הרגישות של מגזרי החיים והבריאות לעליית ריבית נוספת, הפכה לנמוכה יותר בעקבות העלייה בערכי ה-K לערכי שיא ברוב החברות ומיצוי ביטול ה-LAT בתחומי הסיעוד.

יצוין כי, לעליית הריבית צפויה השפעה לטובה על יחס כושר הפירעון לסוף יוני 2024, אשר יפורסם עם דוחות הרבעון השלישי של שנת 2024.

2.3 שוקי ההון

תשואות נומינליות של מדדים נבחרים

שנת 2023 התאפיינה בתשואות גבוהות בשווקי המניות בחו"ל ובארץ. המגמה נמשכת בשווקים בעולם גם במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024 על רקע התמתנות באינפלציה, ציפיות להפחתות ריבית על ידי הבנקים המרכזיים ומהפכת ה-AI. שוק ההון המקומי עלה במחצית הראשונה של שנת 2024 בשיעור מתון תוך תנודתיות, על רקע מלחמת "חרבות ברזל", והשקל פוחד מול הדולר והאירו. מתחילת 2024 ועד סוף יוני התחזק הדולר בכ-3.6% מול השקל. מאז פרוץ המלחמה עלתה פרמיית הסיכון של ישראל עלייה חדה, שבאה לידי ביטוי גם בעלויות ה-CDS על החוב הממשלתי.

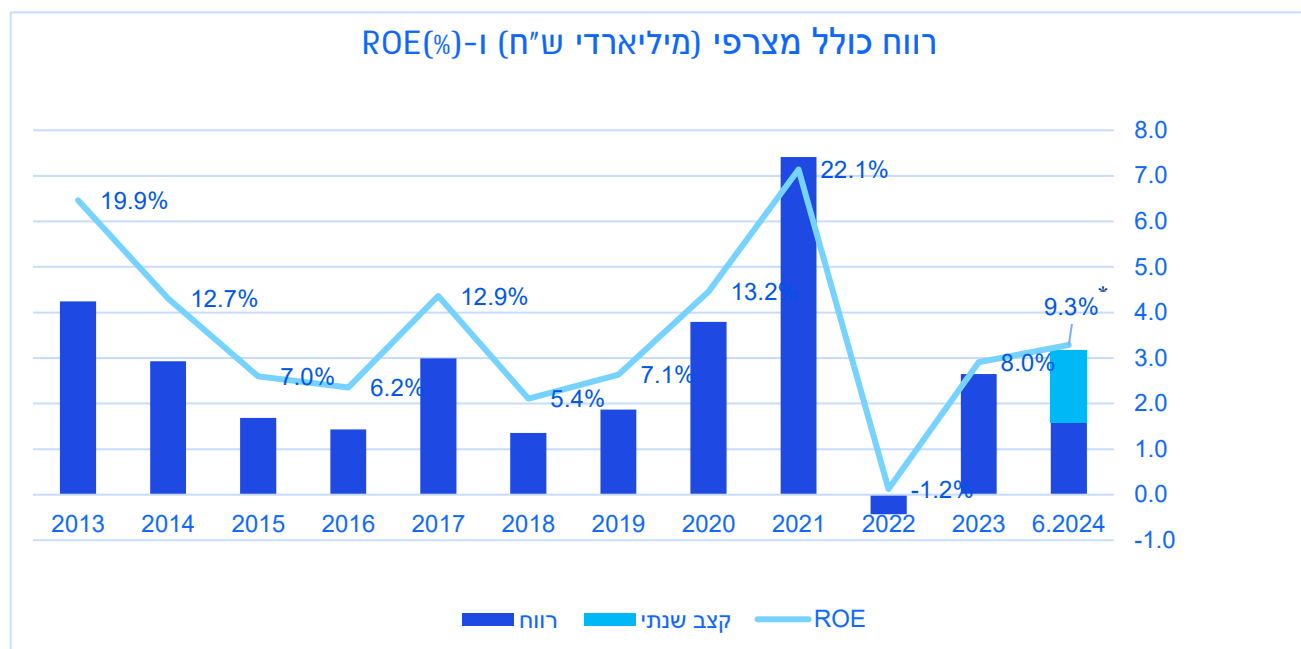
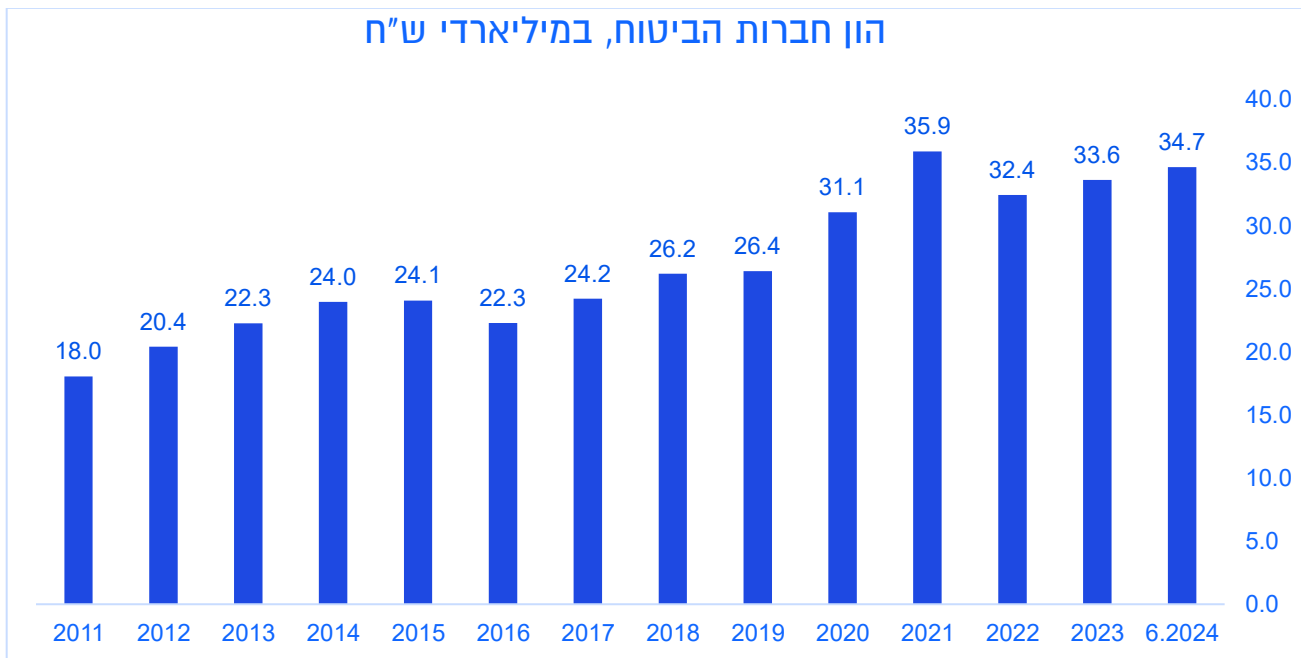

* פרמיית CDS על חוב ממשלת ישראל ל-5 שנים, בשנה האחרונה. נלקח מאתר [Israel 5 Years CDS - Historical Data \(worldgovernmentbonds.com\)](https://www.worldgovernmentbonds.com)

3. מגמות ברמת החברות

3.1. הון חשבונאי, רווח כולל ותשואה להון

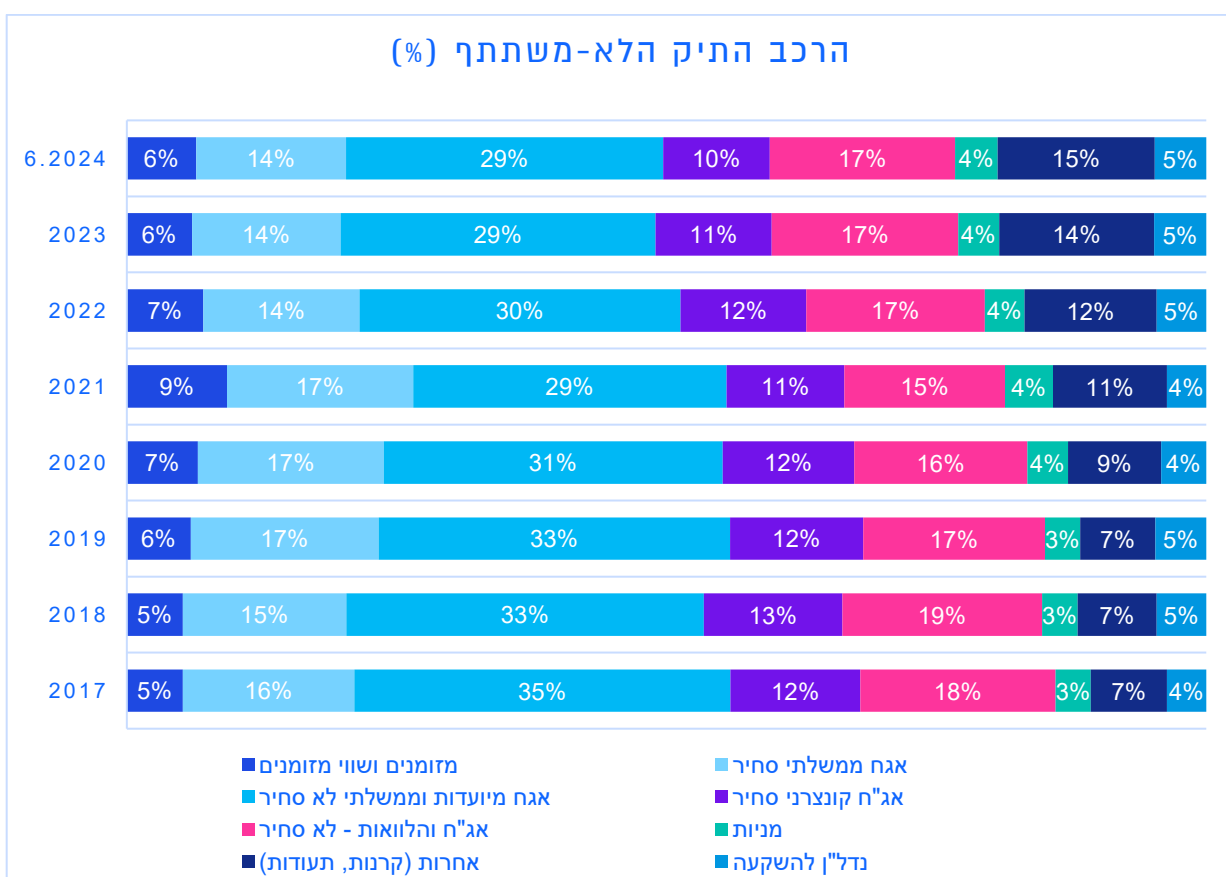
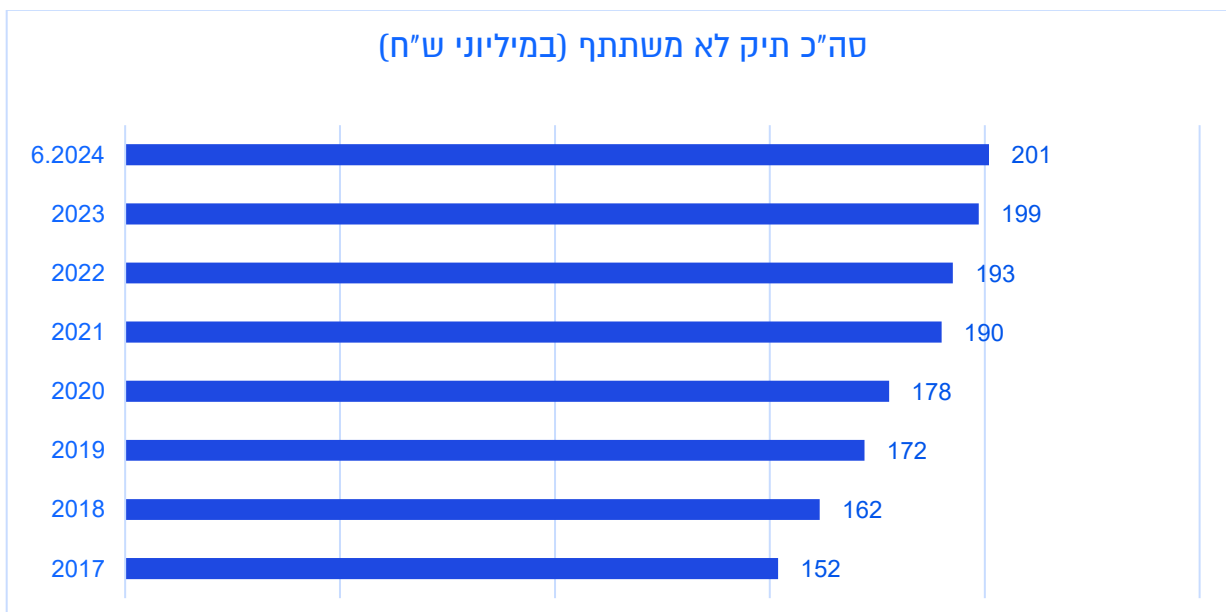

המחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמה בעלייה של כ-1.1 מיליארד ש"ח בהון המצרפי של חברות הביטוח (ללא חברות החזקה וחברות אחיות). עלייה זו הושפעה בעיקרה מרווח כולל של כ-1.6 מיליארד ש"ח, אשר במונחים שנתיים* משקף תשואה על ההון הממוצע (ROE) של כ-9.3%, בניכוי דיבידנדים שהוכרו במהלך המחצית הראשונה של השנה בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח.

יצוין כי, הון סולבנסי בגין יוני יפורסם עם דוחות הרבעון השלישי לשנת 2024.

* ROE ורווח כולל חושב במונחים שנתיים ע"י הכפלה ב-2 של תוצאות המחצית הראשונה של שנת 2024.

3.2. תיקי השקעות הנוסטרו

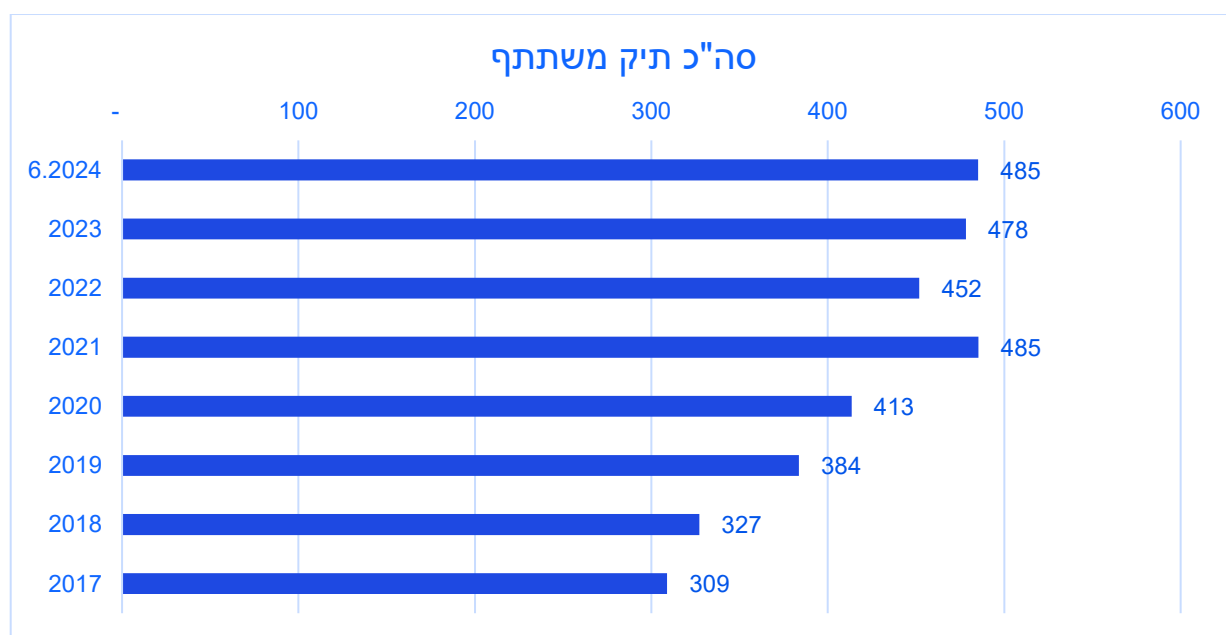

תיקי הנוסטרו בתרשימים שלעיל, כוללים את כל הנכסים המנוהלים על ידי חברות הביטוח, שאינם מסווגים כמוחזקים כנגד התחייבויות תלויות תשואה (קרי, גם נכסים המוחזקים כנגד התחייבויות ביטוח שאינן תלויות תשואה, כולל אגרות חוב מיועדות, וגם נכסים המוחזקים כנגד ההון).

המחצית הראשונה של שנת 2024 התאפיינה בהמשך מגמת הגידול בתיקי הנוסטרו לכ-201 מיליארד ש"ח. הרכב תיקי הנוסטרו שמר על יציבות יחסית, כאשר ממשיכה לבלוט מגמת הגידול ההדרגתי בשיעור המושקע בקרנות השקעה ותעודות סל, שהכפיל עצמו מאז שנת 2017, והגיע לכ-15%. סך הנדל"ן להשקעה המוחזק בתיקי הנוסטרו הסתכם בכ-9.6 מיליארד ש"ח בתום התקופה, כמעט ללא שינוי מסוף שנת 2023.

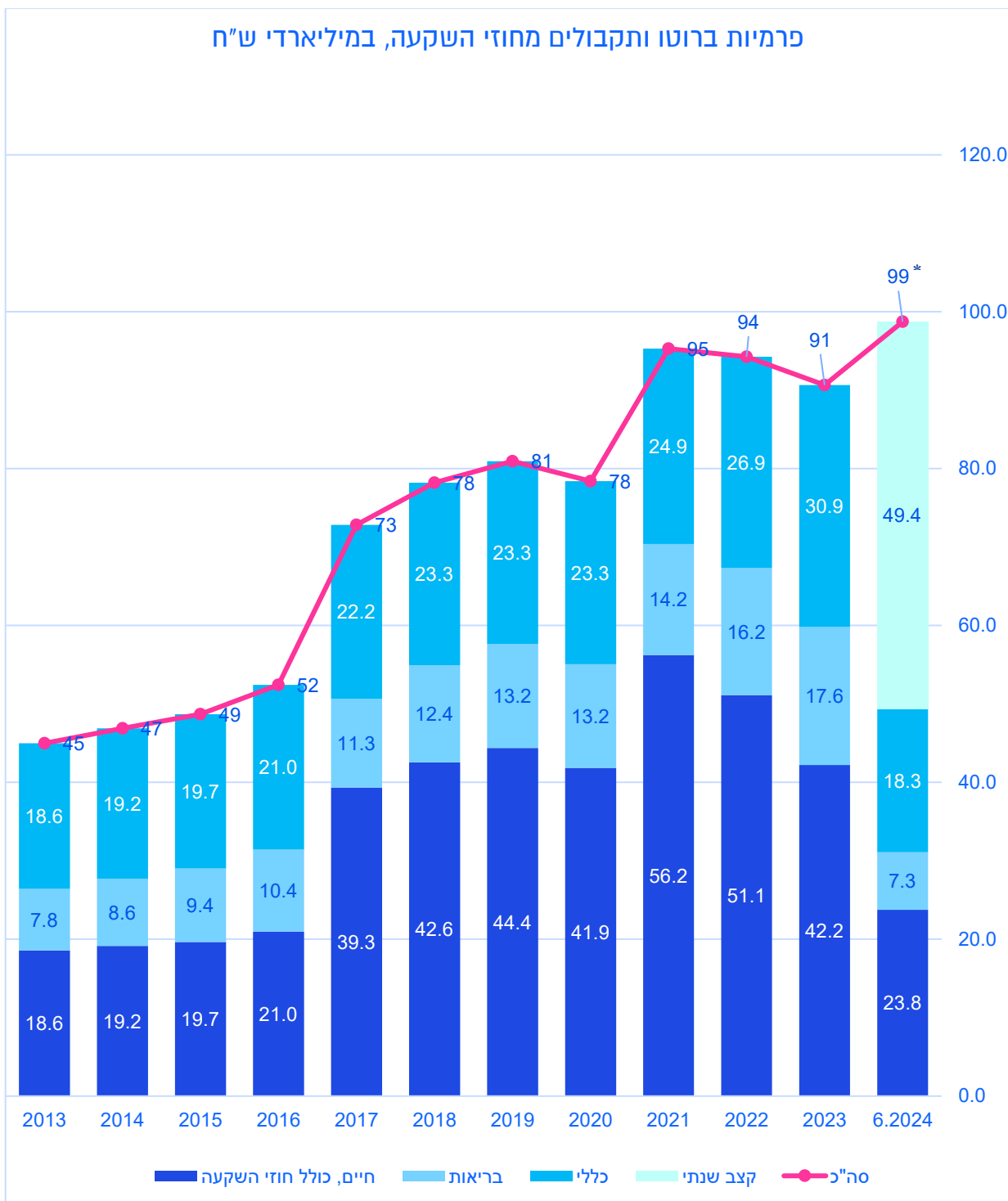
רוב החברות דווחו על הכנסות נמוכות יותר מהשקעות נוסטרו במהלך התקופה, בהשוואה לתקופה קודמת אשתקד.

3.3. תיק ההשקעות המשתתף

בשנת 2023 תיקי המשתתף השיגו תשואה ריאלית של כ-4.9%. תשואה זו סייעה לצמצום ה"בור" שנוצר בדמי הניהול המשתנים (של תיקי החיסכון המשתתף ברווח ששווקו עד שנת 2003), אשר עמד על כ-2.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023. במסגרת הדוחות הכספיים למחצית הראשונה של שנת 2024, לא ניתן גילוי מלא על תשואות התיקים ע"י רוב החברות אך מרביתן המוחלט של חברות הביטוח דיווחו על צמצום ה"בור". **במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024, היקף ה"בור" המשיך להצטמצם והגיע לכ-1.8 מיליארד ש"ח בסוף חודש יוני 2024. במהלך התקופה שעד לפרסום הדוחות הכספיים למחצית הראשונה של שנת 2024, חל צמצום מוערך נוסף עקב עליות בשווקי ההון, ונכון לסוף חודש אוגוסט 2024, היקף ה"בור" של חברות הביטוח עומד על כ-1.5 מיליארד ש"ח.**

3.4 פרמיות

* סך הפרמיות והתקבולים הוכפלו ב-2 על מנת לשקף קצב שנתי (עשויו להיות כפוף לעונתיות בתחומים מסוימים).

סיכום המחצית הראשונה של שנת 2024 בענף הביטוח: סקירת הדוחות הכספיים

ספטמבר 2024

לאחר ירידה בסך הפרמיות והתקבולים מחוזי השקעה בשנים 2021-2023 בענף הביטוח, מהמחצית הראשונה של שנת 2024 נראה כי חלה עלייה בסך הפרמיות והתקבולים, לפחות במונחים שנתיים*. צמיחה משמעותית חלה בסך הפרמיות במגזר ביטוח כללי, בעיקר בעקבות העלייה בפרמיה הממוצעת בענף רכב רכוש. בלטה גם העלייה בסך הפרמיות במגזר חיים במחצית הראשונה של שנת 2024, אשר במרבית החברות, נובעת בעיקר מגידול בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי השקעה.

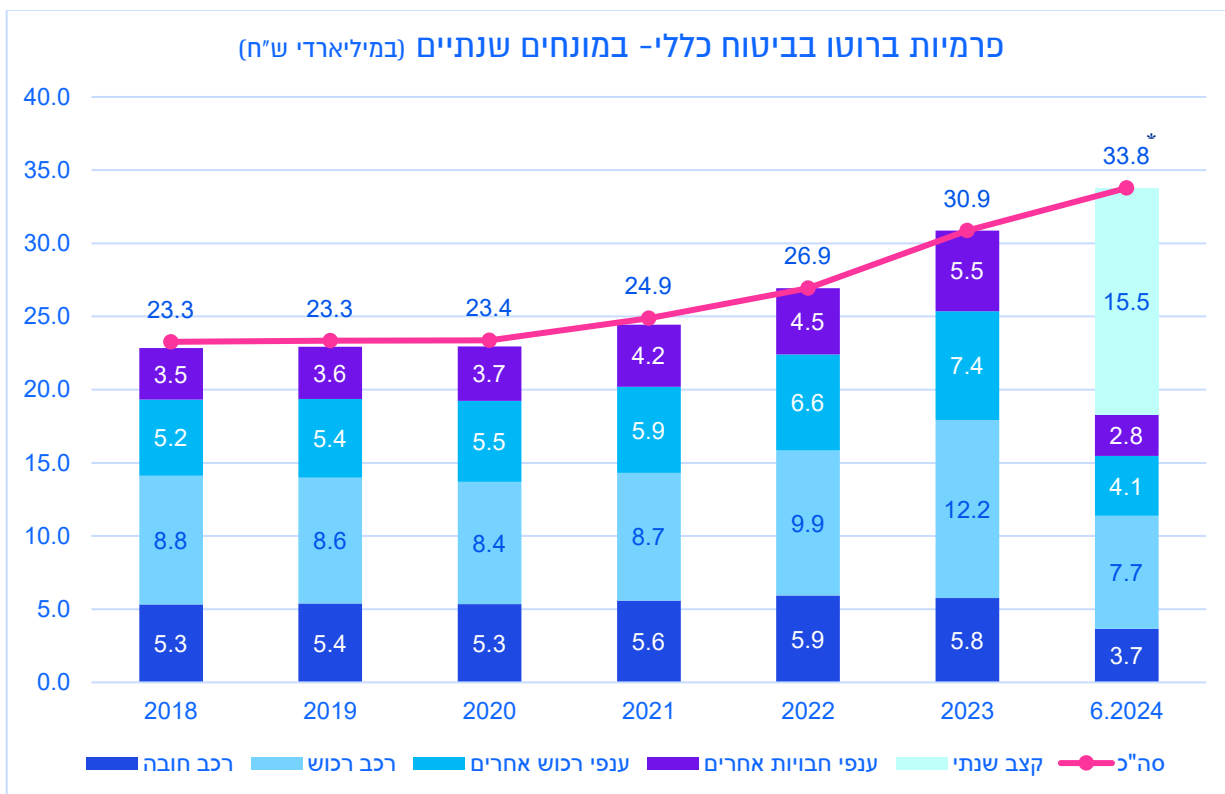

** בוצע חישוב לצרכי שיקוף קצב שנתי ע"י פרופורציה של 8 שנים קודמות (העומד על כ-48%), לפי סעיף תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח.

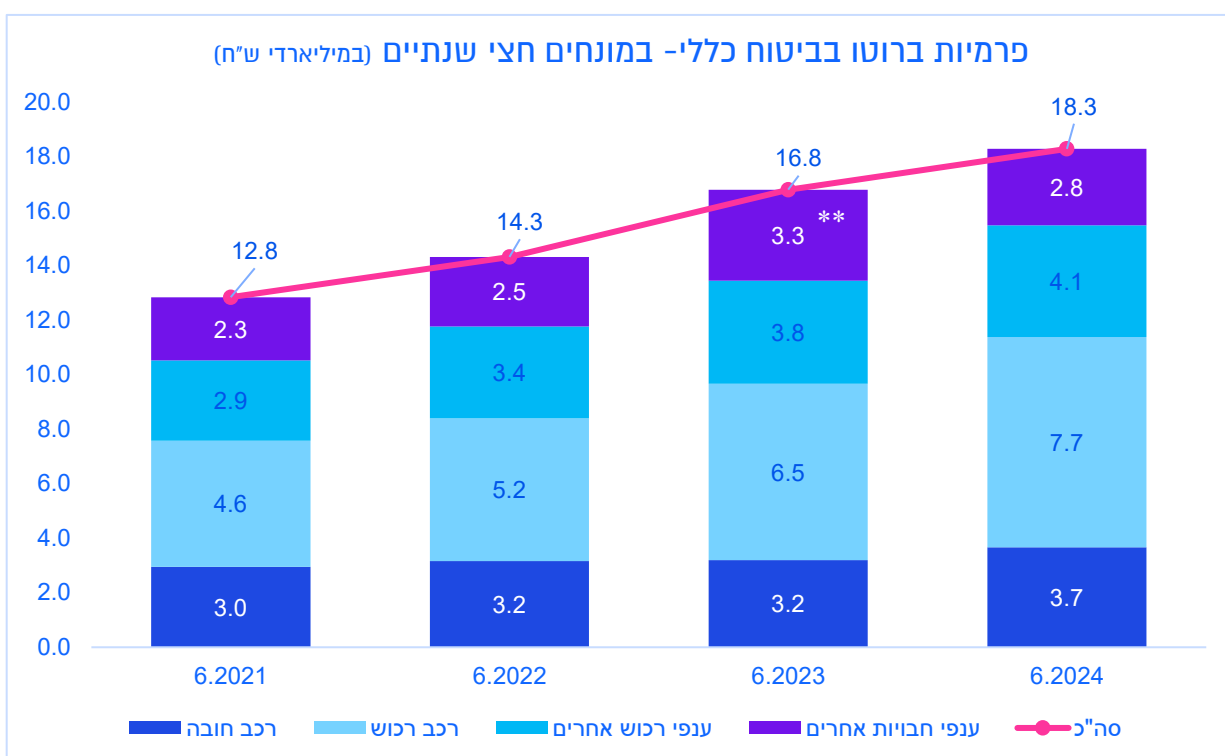
4. ביטוח כללי

4.1. פרמיות ביטוח כללי

* בוצע חישוב לצרכי שיקוף קצב שנתי ע"י פרופורציה של 3 שנים קודמות (העומד על כ-54%), לפי סעיף פרמיות ברוטו.

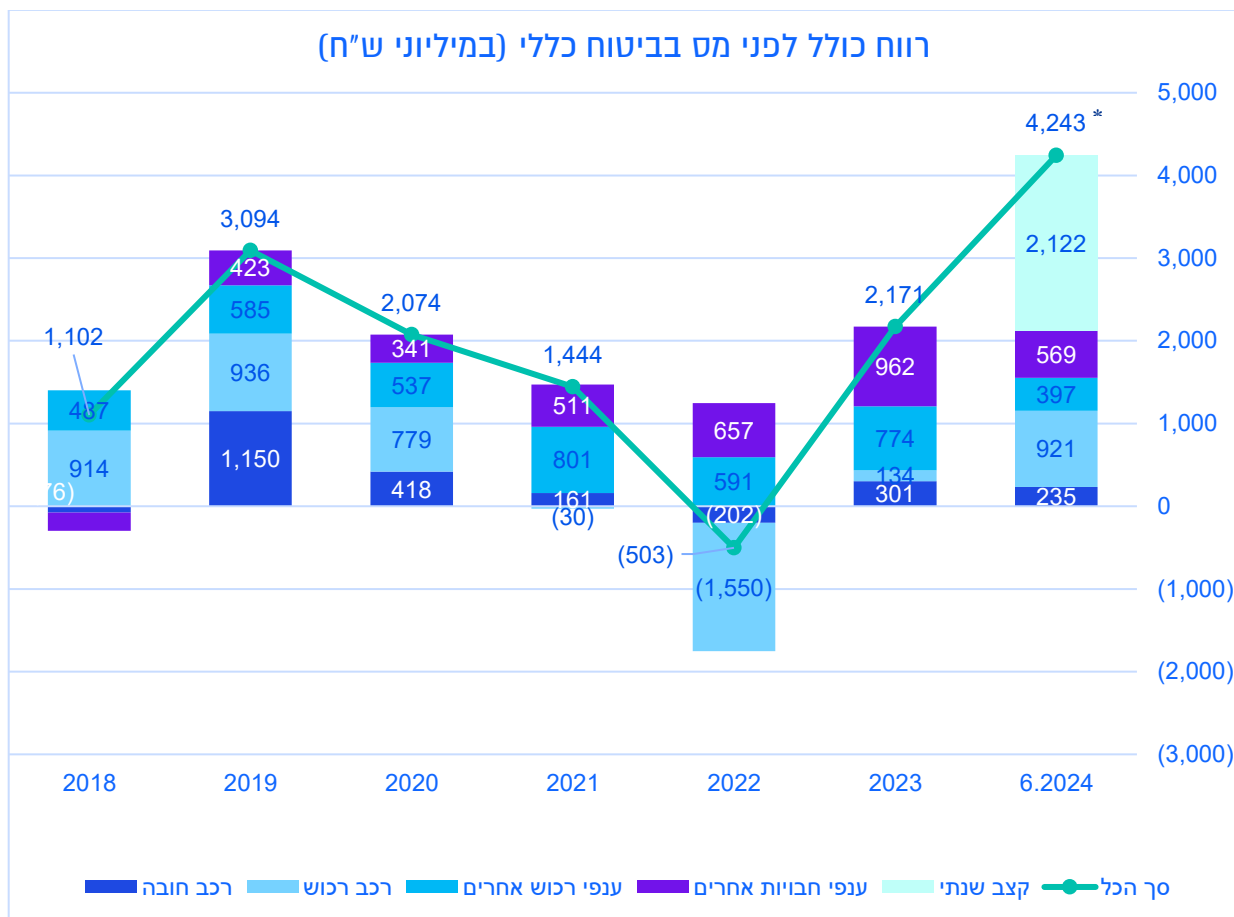

במונחים שנתיים*, שנת 2024 ממשיכה את מגמת הצמיחה בסך הפרמיות ברוטו בביטוח כללי בכל הענפים. בלטה במיוחד, העלייה בסך הפרמיות ברוטו בענף רכב רכוש כתוצאה מעלייה בפרמיה הממוצעת, זאת לאחר עליית תעריפים משמעותית בענף זה בשנת 2023, שקרתה לאור ההחמרה המשמעותית בתביעות הרכוש בשנים שקדמו. במחצית הראשונה של שנת 2024, סך הפרמיות ברוטו בענף מהווה עלייה של כ-19% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. גם בענף רכב חובה נרשמה צמיחה נאה בסך הפרמיות ברוטו בתקופה זו, בעיקר בעקבות עלייה בפרמיה הממוצעת.

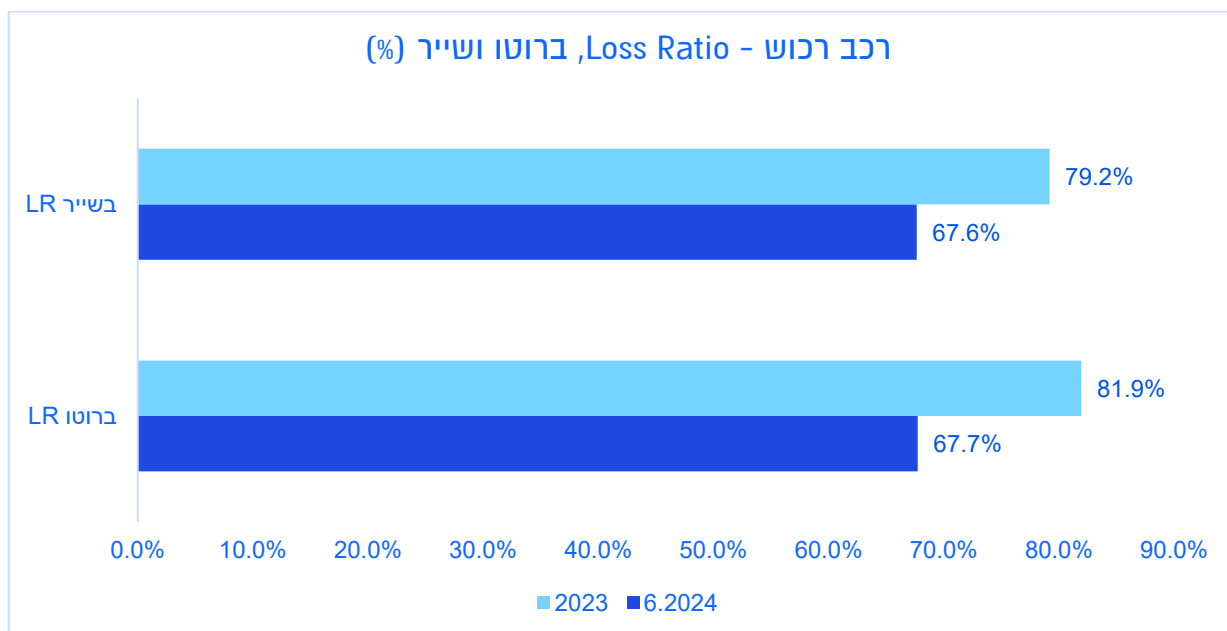
**יש לציין כי הירידה בענפי החבויות האחרים המוצגת בתרשים לעיל במחצית הראשונה של שנת 2024 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מושפעת גם מעסקת ביטוח משנה חד פעמית מסוג Loss Portfolio Transfer (LPT) (בסך של כחצי מיליארד ₪) שבוצעה בחודש יוני 2023 בין מנורה מבטחים ביטוח לבין שומרה, ונכללה בנתונים שלעיל בענפי החבויות האחרים. בנטרול עסקה זו, ענפי החבויות האחרים מציגים עלייה קלה של 1% במחצית הראשונה של שנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

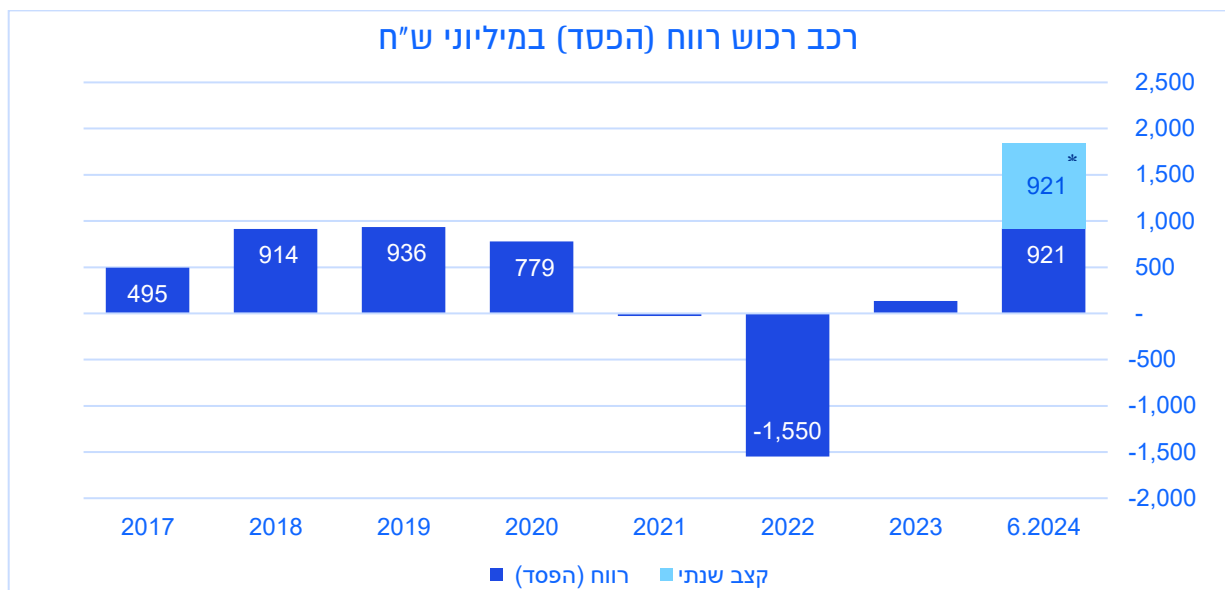
* בוצע חישוב לצרכי שיקוף קצב שנתי ע"י פרופורציה של 3 שנים קודמות (העומד על כ-54%), לפי סעיף פרמיות ברוטו.

4.2. ביטוח כללי – הרווח המצרפי לפי ענף

* הסכום מייצג חישוב לצרכי שיקוף קצב שנתי, לפי הכפלה ב-2 של הרווח במחצית הראשונה של שנת 2024.

* הסכום מייצג חישוב לצרכי שיקוף קצב שנתי, לפי הכפלה ב-2 של הרווח במחצית הראשונה של שנת 2024.

עד לסוף המחצית הראשונה של שנת 2024, דיווחו חברות הביטוח על רווח כולל של כ-2.1 מיליארד ש"ח בענף הביטוח הכללי (כולל רווחי השקעות). במונחים שנתיים*, מדובר על הכפלת הרווח הכולל בשנת 2024 (בהשוואה לשנת 2023), הנובעת בעיקר מענף רכב רכוש כתוצאה מעלייה משמעותית בפרמיה הממוצעת ומקיטון בעלות התביעה הממוצעת. יחס ה-LR ירד מרמה ממוצעת של כ-80% בשנת 2023 לרמה ממוצעת של כ-68% במחצית הראשונה של שנת 2024. יובהר כי יחס ה-LR בתרשים שלעיל מובא בהסתמך על דיווחי החברות במסגרת דוח תיאור עסקי התאגיד שלהן, בשקלול נתח השוק שלהן, ולא בחישוב ישיר.

מבחינת מידע צופה פני עתיד, יצוין כי, בחודש מאי 2024, פרסם הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, חוזר בנושא הגשת תוכניות ביטוח בענף רכב רכוש, הכולל הוראות לאסדרה כוללת לתהליך תביעות רכב רכוש, וכן הוראות שונות בנוגע לנוסח פוליסות רכב רכוש והגילוי הנדרש מצד המבטח למבטוח בשלב הטרם חוזי. חוזר נוסף פורסם ע"י הממונה בחודש מאי 2024, בנושא הוראות בענף רכב רכוש, הקובע הסדרים חדשים בנוגע לאופן עבודת חברת הביטוח מול שמאים, סוכנים ומוסכים. החברות דיווחו כי בשלב זה לא ניתן להעריך את השלכות הרפורמות על התוצאות.

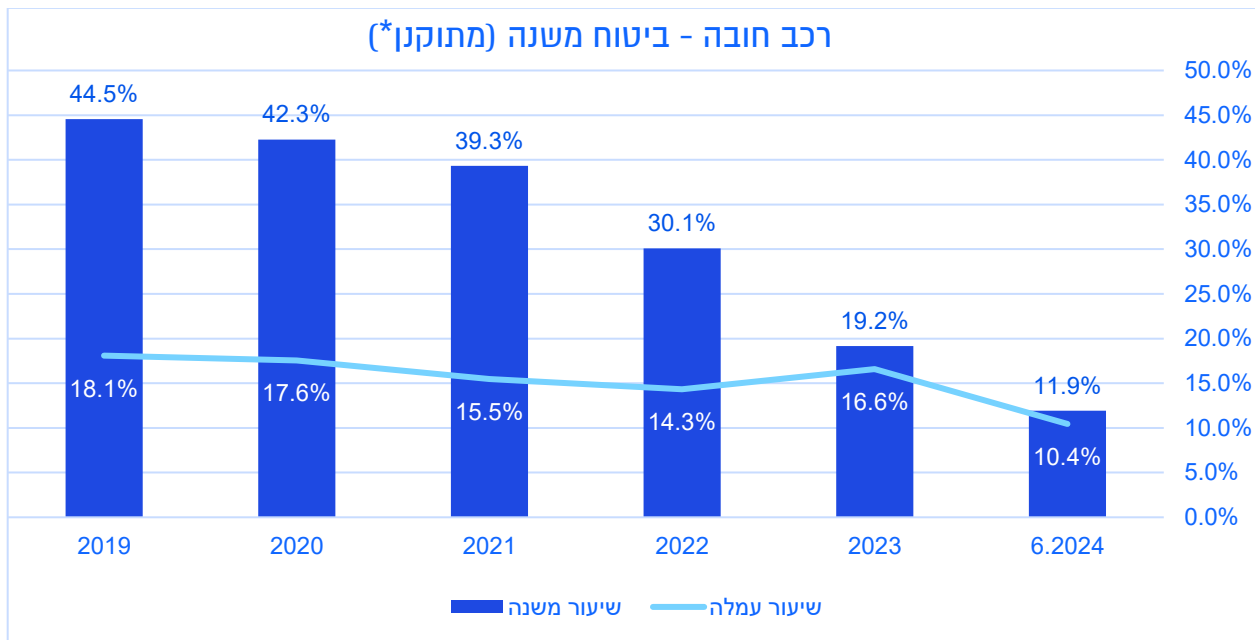
ענף רכב חובה רשם רווח של כ-235 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2024 (כולל רווחי השקעות), בין היתר בשים לב לשינויים שבוצעו על ידי חלק מן החברות בענף בעקבות התפתחויות אקטואריות ושינויים בשיעור ההיוון.

4.3 ביטוח כללי – נטרול רווחי השקעות והשפעת ריבית

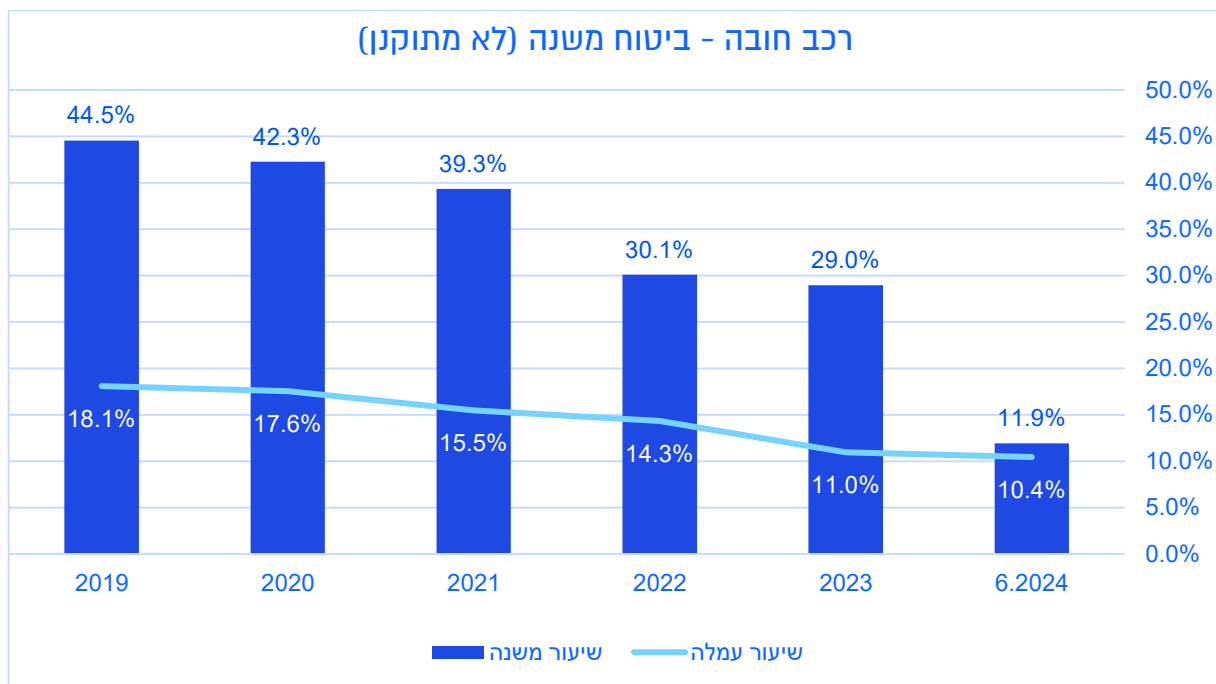
2,122	רווח כולל
(954)	נטרול השקעות
(496)	נטרול ריבית
673	רווח חיתומי (לפני תשואה על השקעות)

במחצית הראשונה של שנת 2024, עליית הריבית, בניכוי עודף שווי נכסים (UGL), תרמו באופן מצרפי כ-496 מיליון ש"ח לרווחי החברות במגזר הכללי. רווחי ההשקעות הסתכמו בכ-954 מיליון ש"ח.

4.4. ביטוח כללי – רכב חובה

*יצוין כי עסקת ביטוח המשנה בין מנורה מבטחים לבין שומרה בשנת 2023 הביאה להשפעה חד פעמית בדמות גידול בפרמיות ביטוח משנה של שומרה בסך של כחצי מיליארד ₪ אשר נוטרלו בנתונים המתוקנים.

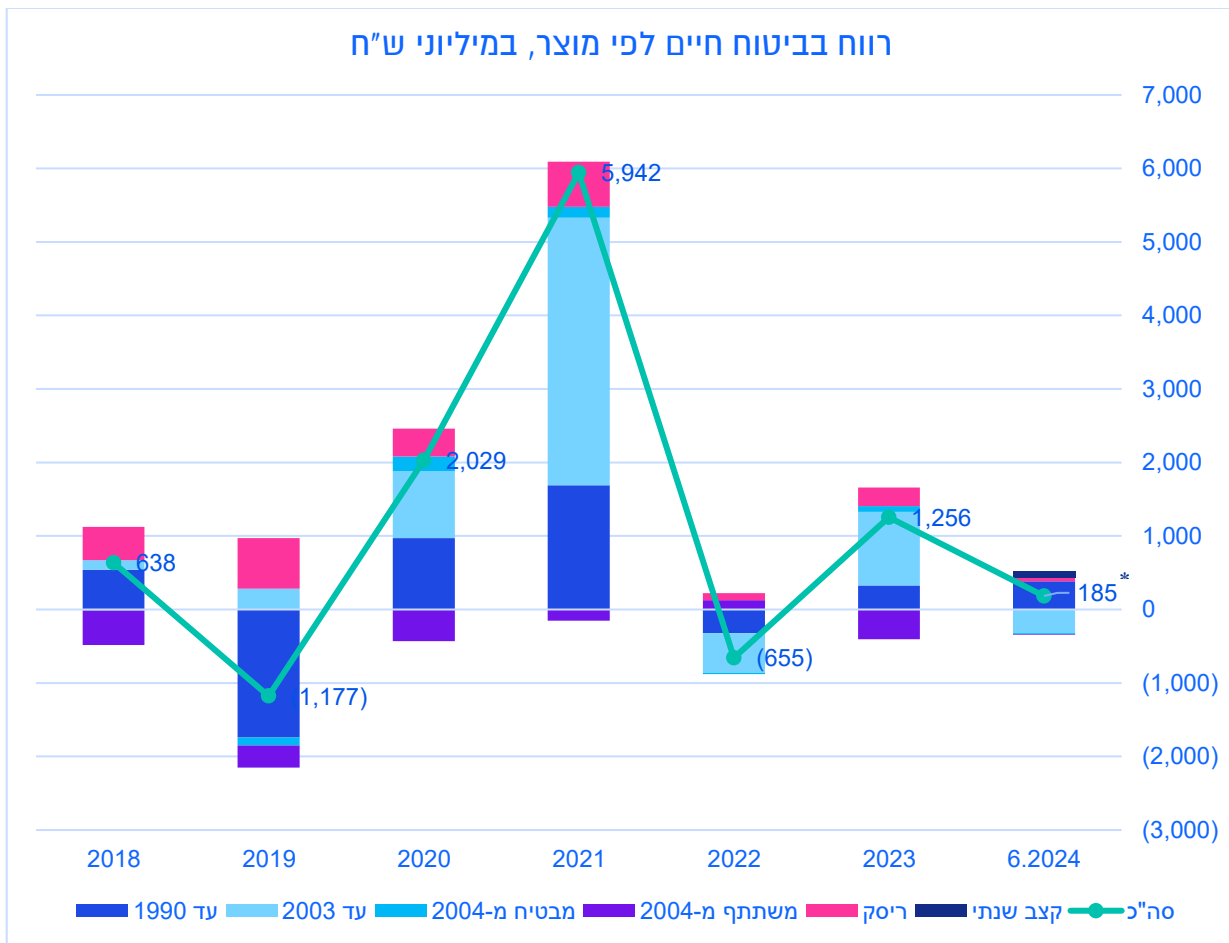

בשים לב להפסדים שנגרמו למבטחי המשנה בשנים האחרונות בענף רכב חובה, שיעור ביטוח המשנה המתוקנן מתוך סך הפרמיות בענף רכב חובה ממשיך להצטמצם, לרמה של כ-11.9% בשנת 2024. במקביל, גם העמלה הממוצעת מצטמצמת באופן משמעותי ומגיעה לשיעור של כ-10.4% בשנת 2024.

5. ביטוח חיים

5.1. ביטוח חיים – הרווח המצרפי לפי ענף

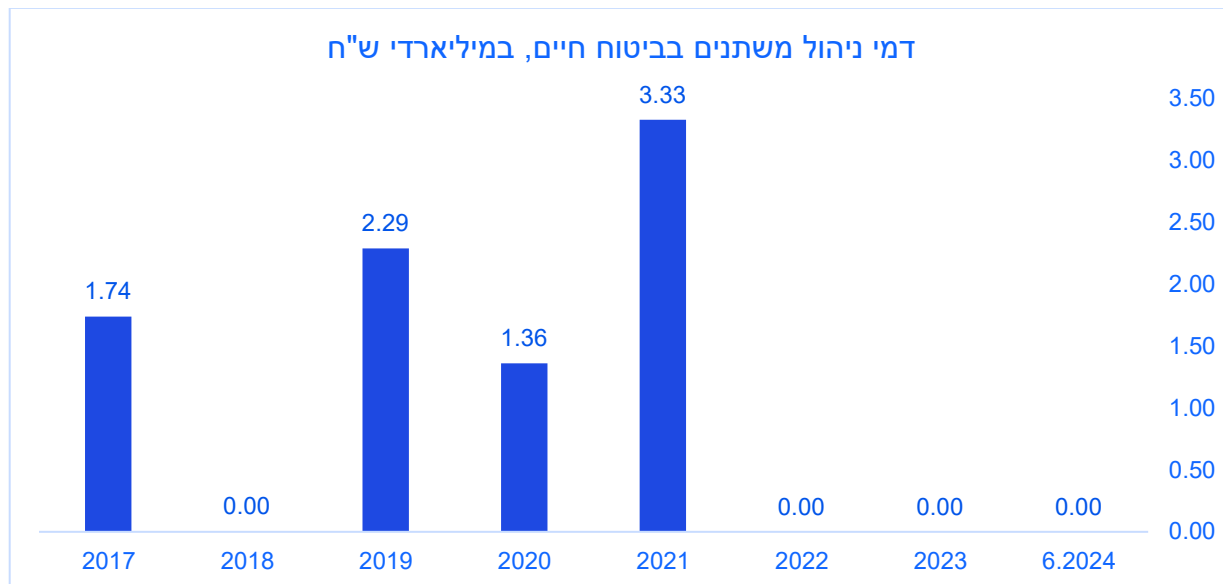
המחצית הראשונה של שנת 2024 הסתכמה ברווח של כ-92 מיליון ש"ח במגזר חיים, תוצאה נמוכה משנת 2023. החברות דיווחו על שיפור בתשואות שוק ההון אך עם זאת, המחצית הסתיימה ללא גביית דמי ניהול משתנים, ועם בור דמי ניהול בהיקף מוערך של כ-1.8 מיליארד ש"ח, אשר צפוי להמשיך ולהכביד על התוצאות גם בהמשך שנת 2024. לפירוט נוסף על קבוצות המוצרים העיקריות, ראו את הסעיפים הבאים.

כרסום לוחות התמותה המעודכנים על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בחודש יולי 2024, הביא להפסדים בסך מצרפי של 962 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2024. מנגד, השפעות העלייה בסביבת הריבית, לרבות דרך העתודה המשלימה לגמלאות (K), תרמו לתוצאות המגזר כ-900 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2024. בחלק מהחברות, הוכרו גם רווחים בעקבות שינויים במחקרים אקטואריים בשנת הדוח, בסך מצרפי של כ-918 מיליון ש"ח. מחקרים אלו עסקו בעיקר בשיעורי מימוש גמלה (מתוכם סך של 731 מיליון ש"ח בחברת ביטוח אחת).

על פי הפירוטים שנכללו בדיווחי חלק מהחברות, ההשפעה המוערכת בשייר, לפני מס, של תביעות ביטוחי החיים ואובדן כושר עבודה הקשורות לאירועי מלחמת "חרבות ברזל" הסתכמה להפסד של כ-61 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2024, זאת לאחר הפסד של למעלה מ-400 מיליון ש"ח שדווח בשנת 2023. עם זאת, לא כל החברות כללו גילוי נפרד להשפעה כאמור.

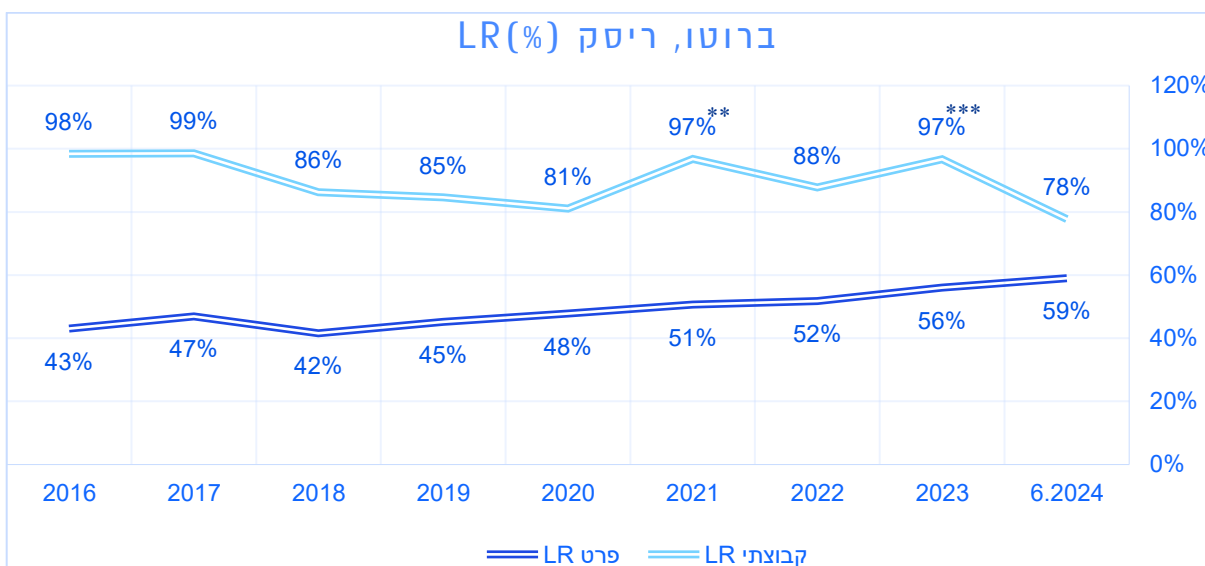
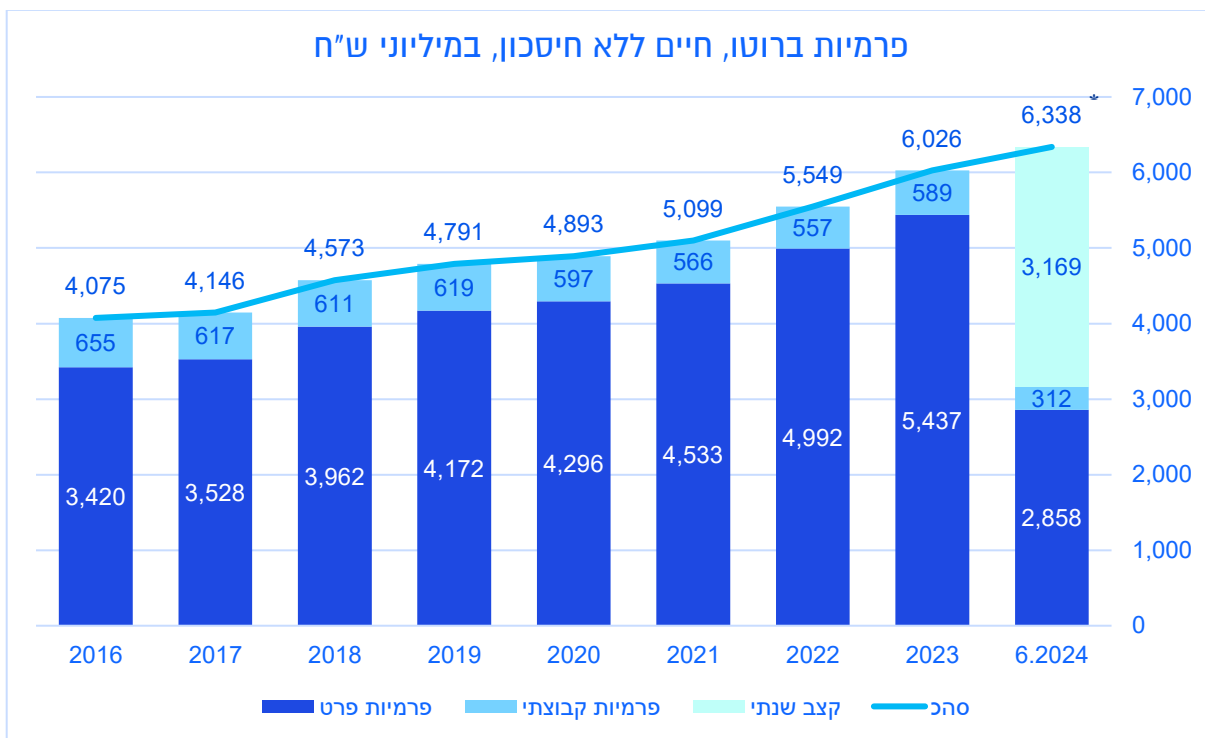
* הסכום מייצג חישוב לצרכי שיקוף קצב שנתי, לפי הכפלה ב-2 של הרווח במחצית הראשונה של שנת 2024.

5.2. תיק משתתף ישן (עד 2003)

הירידות שחלו בשווקי ההון בשנת 2022 מרמת השיא, לצד עליית האינפלציה, הביאו להיווצרותו של "בור" בדמי הניהול. בשנת 2023 תיקי המשתתף השיגו תשואה ריאלית של כ-4.9%. תשואה זו סייעה לצמצום ה"בור" שנוצר בדמי הניהול המשתנים, אשר עמד על כ-2.7 מיליארד ₪ בסוף שנת 2023. במסגרת הדוחות הכספיים למחצית הראשונה של שנת 2024, מרביתן המוחלט של חברות הביטוח הרלוונטיות דיווחו על צמצום ה"בור". במהלך המחצית הראשונה של שנת 2024, היקף ה"בור" המשיך להצטמצם והגיע לכ-1.8 מיליארד ₪ בסוף חודש יוני 2024. במהלך התקופה שעד לפרסום הדוחות הכספיים למחצית הראשונה של שנת 2024, חל צמצום מוערך נוסף עקב עליות בשווקי ההון, ונכון לסוף חודש אוגוסט 2024, היקף ה"בור" של חברות הביטוח עומד על כ-1.5 מיליארד ₪. כתלות ברמת התשואות בשווקים, סביר כי עניין זה ימשיך להכביד על תוצאות חברות הביטוח גם במחצית השנייה של שנת 2024.

5.3. מוצרי ריסק ואכ"ע ללא רכיב חיטון

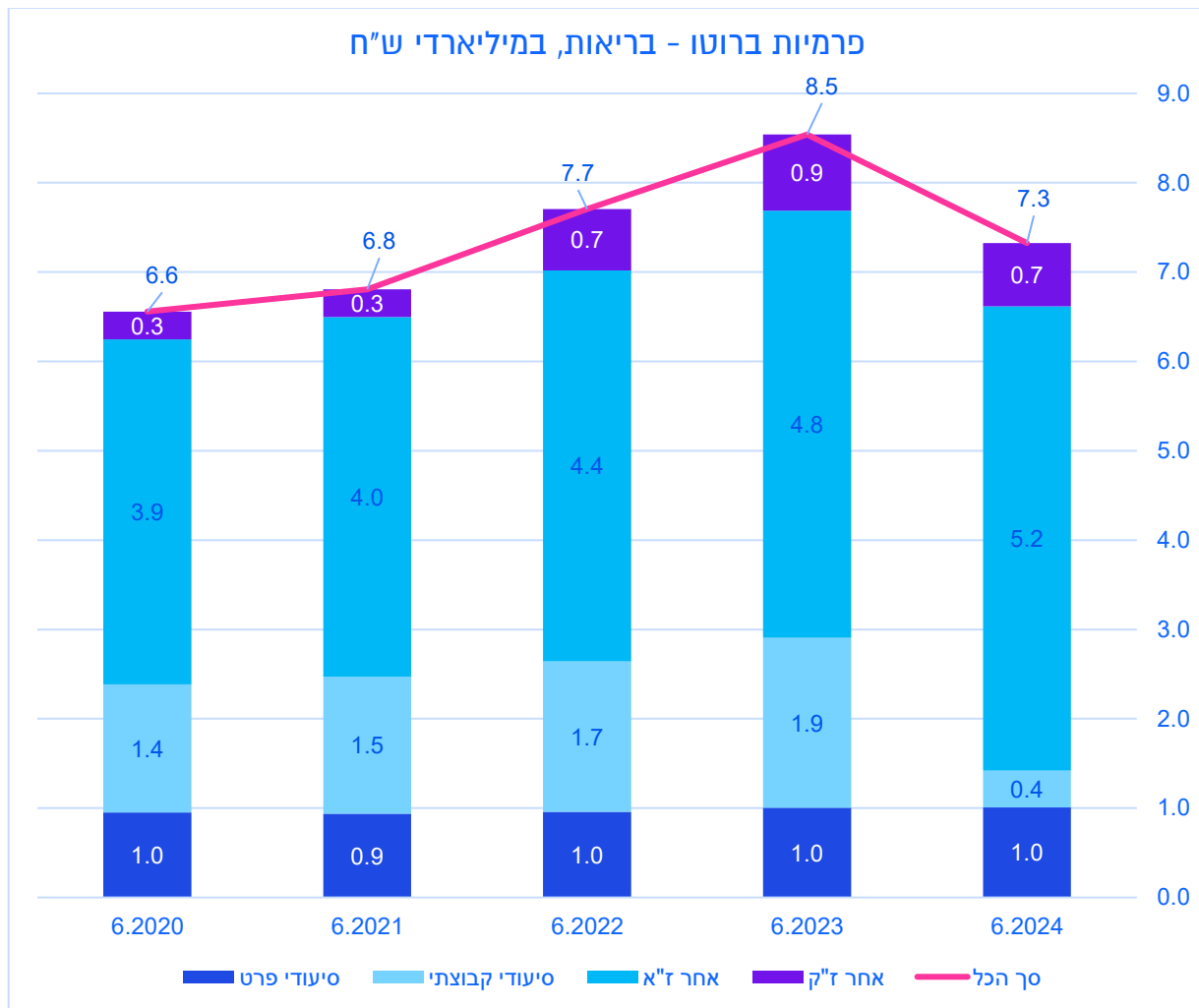
נראה כי, הצמיחה ההדרגתית שחלה בפרמיות של מוצרי הריסק ממשיכה גם במחצית הראשונה של שנת 2024*. בתקופה זו חל שיפור ביחס ה-LR הקבוצתי, לצד המשך ההרעה ביחס ה-LR פרט. השיפור המהותי ביחס ה-LR הקבוצתי מוסבר בעיקר בתוצאות של חברה בודדת שגם השפיעה לרעה על התוצאות של שנת 2023. בנטרול אותה חברה, יחס ה-LR הקבוצתי עומד על 87% במחצית הראשונה של שנת 2024 ועל 91% בשנת 2023.

* הסכום מייצג חישוב לצרכי שיקוף קצב שנתי, לפי הכפלה ב-2 של הפרמיות במחצית הראשונה של שנת 2024.
** תקופת הקורונה.
*** תקופת מלחמת "חרבות ברזל".

6. ביטוח בריאות

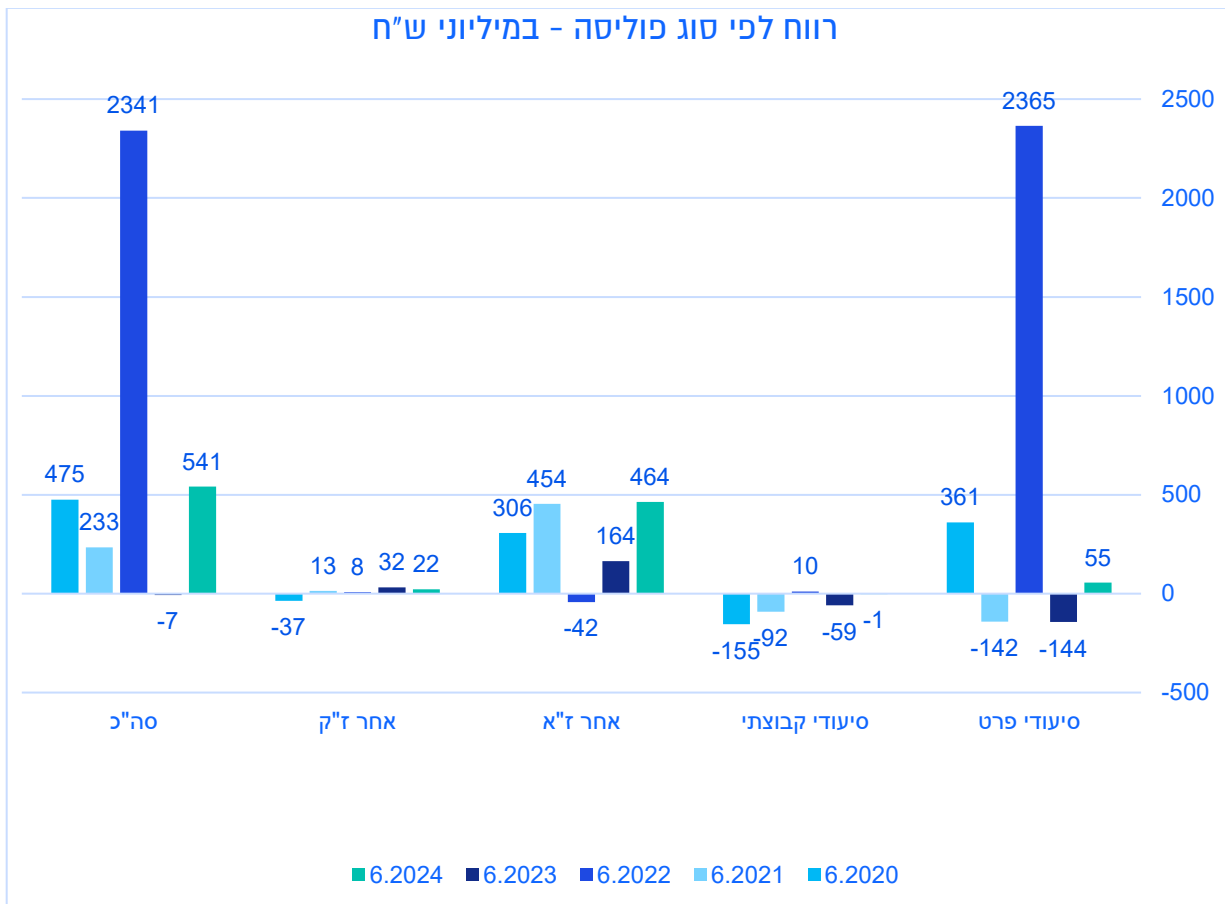
6.1. ביטוח בריאות – פרמיות

במחצית הראשונה של שנת 2024, רוב החברות דיווחו על ירידה בסך הפרמיות ברוטו במגזר הבריאות, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בלטה במיוחד הירידה בסך הפרמיות בענף הסיעוד הקבוצתי, הנובעת בעיקר כתוצאה מהסדר תחיקתי שפורסם בחודש דצמבר 2023 ע"י רשות שוק ההון בנושא ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות החולים. בהתאם להסדר, בשנת 2024, החברות עוברות למודל שבוע חלוקת הסיכון בין קרנות המבוטחים של קופות החולים לבין חברות הביטוח שונתה ל-100% (מלוא הסיכון על הקרנות) לעומת 20-80% לפני השינוי. כפועל יוצא, הפרמיות מחברי הקולקטיב אינן נרשמות עוד בסעיף ההכנסות.

מבחינת מידע צופה פני עתיד, יצוין כי, בחודש יוני 2024 פורסמה הבהרה ליישום חוק התוכנית הכלכלית לשנת 2023-2024 לעניין העברת מבוטחים בביטוח ניתוחים שקל ראשון. במהלך שנת 2024, נכנסו לתוקף ההוראות לעניין מעבר מבוטחים בפוליסות ביטוח ניתוחים "השקל הראשון" לפוליסות ביטוח ניתוחים "משלים שב"ן", החל מיום 1 ליוני 2024. כתוצאה מכך, דיווחו חלק מהחברות על גידול ניכר בפוליסות ביטוח ניתוחים "משלים שב"ן", אשר השפיע על תמהיל תיקי הניתוחים. נכון למועד פרסום הדוח, החברות דיווחו כי אינן יכולות להעריך את השפעת יישום הרפורמה. ניתן להעריך כי ככל שלא תחול חזרה של מבוטחים לפוליסות מהשקל הראשון, היקף הפרמיות הרלוונטיות ירד במחצית השנייה של השנה.

6.2. ביטוח בריאות – הרווח המצרפי לפי ענף

מגזר הבריאות סיים את המחצית הראשונה של שנת 2024 עם רווח מצרפי של 541 מיליון ש"ח, לעומת הפסד קל בתקופה המקבילה אשתקד. ניתוח הרווח לפי ענפים, מראה כי בדומה לשנים קודמות, ענף 'אחר לזמן ארוך', ממשיך להציג רווחיות כמעט בכל תקופה מוצגת, ואילו ענף סיעודי קבוצתי (קופות חולים) הציג הפסדים עד לתום המחצית הראשונה של שנת 2024. הציפייה היא, כי ההסדר שפורסם בחודש דצמבר 2023 ע"י רשות שוק ההון בנושא ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות החולים, אשר בעקבותיו מעמד חברות הביטוח לעניין הביטוחים הסיעודיים של קופות החולים הפך למתפעלות, יביא בהדרגה להתמתנות ההפסדים, וזאת במקביל לאזילת כמות המבוטחים הסיעודיים שחוסים תחת ההסדרים הקודמים.

הרווחים החריגים בשנת 2022 בענף סיעודי פרט נבעו מהעלייה החריפה בריבית, אשר הביאה לקיטון בעתודת ה-LAT.

בענף 'אחר לזמן קצר' חלה ירידה קלה בפעילות בתחום נסיעות לחו"ל לאור מלחמת "חרבות ברזל".

השפעת העלייה בריבית על מגזר הבריאות הייתה חיובית במחצית הראשונה של שנת 2024 והסתכמה בכ-195 מיליון ש"ח לפני מס. מנגד, חלק מהחברות דיווחו על הפסדים בעקבות במחקרים אקטואריים בסך מצרפי של כ-43 מיליון ש"ח. מחקרים אלו שדווחו ע"י החברות, עסקו בנושאי תחלואה, ביטולים והוצאות.

7. נספח מתודולוגי

מקורות והערות (חלק מהמונחים אינם רלוונטיים לסקירות ביניים)	נתונים
<p>המדגם כולל את חברות הביטוח הבאות – ב-2023/2024 -AIG, איילון, ישיר, בססח, דיווידשילד, הכשרה, הפניקס, הראל, ווישור, כלל ביטוח, ליברה, מגדל, EMI, שומרה, שלמה, ביטוח חקלאי; בשנים קודמות נכללו גם חברות ביטוח שחדלו להתקיים. יודגש כי חברות ההחזקות של חברות הביטוח וחברות אחיות לא נכללו בנתונים. לא נכללו במסגרתו – קרנית, ה-”פול” (נכלל במסגרת נתוני החברות לפי חלק יחסי), אשרא, קנ”ט וענבל.</p>	<p>כללי</p>
<p>נתוני הלמ”ס ופרסום בנק ישראל בדבר “ציפיות האינפלציה”. רגישות לאינפלציה – נתוני ביאור “ניהול סיכונים” / חלק – ניתוח רגישות לסיכוני שוק.</p>	<p>ציפיות האינפלציה</p>
<p>עקום חסר סיכון – נתוני מרווח הוגן; אי נזילות – נתוני ספקים חיצוניים.</p>	<p>ריבית ואי נזילות</p>
<p>ביאור “ניהול סיכונים” / חלק – ניתוח רגישות לסיכוני שוק. התרחיש המשוקלל מפחית את סיכון עליית הריבית מסיכון ירידת מחירי המניות. השפעה הנוספת של תשואה ריאלית על דמי ניהול משתנים מבוססת על היקף התיק המשתתף עד 2003.</p>	<p>חשיפות חשבונאיות</p>
<p>נכסי הנוסטרו כוללים את כל ההשקעות (לרבות – מזומנים, נדל”ן להשקעה והשקעות פיננסיות) המוחזקות על ידי החברות (“השקעות אחרות”), למעט ההשקעות בתיק המשתתף. היקף תיק הנוסטרו מתבסס על המאזנים ועל ביאורי נדל”ן להשקעה, השקעות פיננסיות ומזומנים בדוחות. רווחי התיק מתבססים על ביאור רווחי ההשקעות בדוח (תשואת השקעות) והרווח הכולל האחר המיוחס. חישוב התשואה נעשה ביחס ליתרה הממוצעת של הנכסים (בין יתרת פתיחה וסגירה) בכל תקופה.</p>	<p>נכסי נוסטרו</p>
<p>ביאור מגזרי פעילות של חברות הביטוח, וכן נתוני ביאור מגזר חיים – לגבי תקבולים מחוזי השקעה. נתונים בדבר דמי הגמולים מדוחות דירקטוריון המצורפים לדוחות תקופתיים של חברות מנהלות המוחזקות על ידי קבוצות ביטוח (קרי, לרבות חברות אחיות). יש לציין כי דמי הגמולים מתייחסים רק לחברות המנהלות העיקריות של חברות וקבוצות הביטוח, ואינם כוללים את דמי הגמולים בחברות – חח”י, קחצ”ק, הסתדרות המהנדסים, לעתיד ויוזמה (עד מיזוגה).</p>	<p>פרמיות ודמי גמולים</p>
<p>ביאור נתונים לפי סוג פוליסה במגזר החיים – תקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה.</p>	<p>הפקדות חד פעמיות לפוליסות השקעה</p>
<p>פנסיה וגמל – מדוחות דירקטוריון / דוחות כספיים המצורפים לדוחות תקופתיים של חברות מנהלות המוחזקות על ידי קבוצות ביטוח (ראו לעיל לעניין החברות המנהלות שנכללו). ביטוח – סכום נכסי הנוסטרו כהגדרתו לעיל והתיק המשתתף. יש לציין כי נכסים מנוהלים מתייחסים רק לחברות המנהלות העיקריות של חברות הביטוח, ואינם כוללים את הנכסים המנוהלים בחברות – חח”י, קחצ”ק, הסתדרות המהנדסים, לעתיד ויוזמה (עד מיזוגה).</p>	<p>נכסים מנוהלים</p>
<p>דוחות על השינויים בהון העצמי של חברות הביטוח. התשואה על ההון מחושבת על סמך הון עצמי ממוצע (יתרת פתיחה ויתרת סגירה). דיבידנדים בשנת 2024.</p>	<p>תשואה על הון</p>
<p>הון עצמי – דוחות כספיים של חברות ביטוח/אחזקה נסחרות, לפי העניין. שווי שוק: נתוני הבורסה לניירות ערך בת”א. השפעת הון הובאה בחשבון ממועד אחרון לפרסום דוחות כספיים (כלומר, לפי הנתון הידוע לכל מועד, בקירוב).</p>	<p>מכפיל הון</p>
<p>הוצאות הנה”כ מבוססות על דוח רווח או הפסד (סה”כ). מספר העובדים מתייחס לחברות הביטוח במיוחד על סמך דוח תיאור עסקי התאגיד. לגבי נתון זה בלבד, מדגם החברות כולל גם הערכה של מספר העובדים בענבל, קנ”ט, קרנית, בססח ואשרא.</p>	<p>מספר עובדים והוצאות הנה”כ</p>

מקורות והערות (חלק מהמונחים אינם רלוונטיים לסקירות ביניים)	נתונים
<p>פירוק רווח כללי – אומדן השפעות ריבית ו-UGL מבוסס על ההסברים שנכללו בדוחות הכספיים של החברות – לרוב במסגרת ביאור ניהול סיכונים. השפעה כאמור היא בשייר.</p> <p>התפתחות Ultimate LR בענף חובה – משולשים ברוטו חובה בדוחות הכספיים. חישוב ה-LR מתבסס על הפרמיה המקורית בשנת החיתום, תוך הצמדתה של פרמיה כאמור למדד הידוע (נובמבר) של תאריך המאזן, ביחס למדד הממוצע של שנת החיתום.</p> <p>רכב חובה – שיעור ביטוח משנה חושב באמצעות חלוקת פרמיות למבטחי משנה בפרמיות ברוטו. שיעור העמלות נקבע באמצעות חלוקת הכנסות מעמלות בפרמיות למבטחי משנה.</p> <p>לעניין תרומת ביטוח משנה (רווחיות), הובאו בחשבון נתוני דוח הדירקטוריון בדבר תוצאות ביטוח משנה.</p> <p>LR רכב רכוש – מחושב על סמך סכימת כלל התשלומים ושינוי בהתחייבויות, ביחס לפרמיה ברוטו.</p>	<p>ביטוח כללי</p>
<p>התוצאות אינן כוללות את התוצאות של מוצרי הבריאות של הכשרה חב' לביטוח (אשר נהגת לסווג אותם במסגרת מגזר החיים, וסווגו לצורך המצגת למגזר הבריאות) (לא מהותי).</p> <p>נתוני הבור חושבו על סמך הביאורים לדוחות הכספיים (לרוב ביאור כללי או ביאור דמי הניהול) ומתייחסים לתאריך המאזן. לגבי חברות אשר סיפקו הערכה למועד אישור הדוח לפרסום בלבד, הונח כי ההשפעה לתאריך המאזן זהה לזו של תאריך הדוח. הערכת ההשפעה של 1% תשואה ריאלית על דמי ניהול משתנים בוצעה באמצעות סכימת התיק המשתתף עד 2003, והכפלתו בנוסחת דמי הניהול המשתנים (15% * 1%). פירוט השפעות חד פעמיות מבוסס על ביאור ניהול סיכונים (הנחות) ו/או דוחות דירקטוריון.</p> <p>ריסק LR – מתייחס לכל הפוליסות במגזר חיים ללא מרכיב חיסכון (עשוי לכלול גם אכ"ע SA). השיעור חושב בברוטו, ומביא בחשבון גם שינוי בהתחייבויות.</p>	<p>ביטוח חיים</p>
<p>הפרמיה והתוצאות כוללות גם את מוצרי הבריאות של הכשרה חב' לביטוח (אשר סווגו לצרכי המצגת ממגזר החיים למגזר הבריאות) (לא מהותי).</p> <p>בריאות זמן קצר – כולל בד"כ את הענפים נסיעות לחו"ל (עיקרי), עובדים זרים, תלמידים, ביטוח ימי מחלה, תאונות אישיות עד 12 חודשים.</p> <p>בריאות זמן ארוך – כולל בד"כ את הענפים הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, תאונות אישיות מעל 12 חודשים, מחלות קשות ושיניים.</p> <p>פירוט השפעות חד פעמיות מבוסס על ביאור ניהול סיכונים (הנחות) ו/או דוחות דירקטוריון.</p>	<p>ביטוח בריאות</p>

* חילוף בין חצי שנתי לשנתי- בוצע בהתאם לנושא. במרבית המקרים, כאשר תוצאות העבר תמכו בכך, בוצעה הכפלה של החצי שנתי. במקרים בהם בוצע חילוף שונה, התווספה כוכבית.

נשמח לעמוד לרשותכם

טל זהרני

שותף
תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
tzaharani@kpmg.com

יבגני אוסטרובסקי

שותף, המחלקה המקצועית
ותחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
yostrovsky@kpmg.com

אילנית אדסמן

שותפה
ראש תחום ביטוח ופינתק
iadesman@kpmg.com

אורי שנער

Principal
ראש תחום אסטרטגיה
oshinar@kpmg.com

טלי ביסקר-אבישר

שותפה
תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
tbisker@kpmg.com

שירה ליכטנשטט

שותפה
תחום ביטוח, פנסיה וקופות גמל
slichtenstadt@kpmg.com

הנתונים נלקחו מהדוחות הכספיים של החברות למחצית הראשונה של שנת 2024.

המידע המוצג כאן הינו בעל אופי כללי ואינו מיועד לענות על הנסיבות הייחודיות של כל יחיד או ישות. אף על פי שאנו משתדלים לספק מידע מדויק וזמין, אין באפשרותנו להבטיח את דיוקו של המידע ביום בו הוא מתקבל וכן כי המידע ימשיך להיות מדויק גם בעתיד. אין לפעול לפי המידע המוצג ללא ייעוץ מקצועי מתאים לאחר בדיקה מקיפה ויסודית של המצב הספציפי.

© KPMG 2024 סומך חייקין, שותפות רשומה בישראל וכירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל-KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

השם והלוגו של KPMG הינם סימנים מסחריים אשר השימוש בהם נעשה תחת רישיון של הפירמות החברות העצמאיות בארגון KPMG העולמי.

